

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор

З науково-методичної та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

" 03 " 09 2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСГСЕ ПСИХОЛОГІЯ ПОЗИТИВНОГО МИСЛЕННЯ

напрямок підготовки 6.010102 "Початкова освіта"

Педагогічний інститут

Київ – 2015 рік

Психологія позитивного мислення: роб. навч. прог. [для студентів спеціальності 6.010102 "Початкова освіта"] / уклад. О.М.Гріньова. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015.

Розробник:

Гріньова Ольга Михайлівна, доцент кафедри педагогіки і психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки і психології

Протокол від 2 вересня 2015 року №1

Завідувач кафедри педагогіки і психології

Іванюк Г.І.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

Машовець М.А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 0101 "Педагогічна освіта"	Нормативна частина циклу професійної психолого-педагогічної підготовки	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): Вчитель початкової школи.	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	-
		Семестр	
Загальна кількість годин – 72 год.		3-й	-
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	16 год.	-
		Семінарські	
		12 год.	-
		Самостійна робота	
		40 год.	-
		Проміжний модульний контроль	
		4 год.	-
Семестровий контроль			
Вид контролю: ПМК			

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Вивчення даної дисципліни спрямовано на формування у студентів **психологічної компетентності** як складової професійної компетентності, що передбачає вивчення особливостей формування позитивного мислення вчителя початкової школи, а також практичних вмінь застосування технік позитивного мислення та позитивної психології у своїй професійній діяльності.

Зміст психологічної компетентності студентів при вивченні цієї дисципліни може бути конкретизований через формування таких **психологічних компетенцій**:

- з історичних аспектів становлення позитивних стратегій мислення особистості у гуманітарних науках;
- з поглядів зарубіжних та вітчизняних вчених на феномен позитивного мислення й особливості його генезису;
- з вікових особливостей становлення позитивного мислення особистості на ранніх етапах онтогенезу та взаємозв'язків цього психічного утворення з іншими особистісними феноменами;
- з особливостей розвитку позитивного мислення дитини у молодшому шкільному віці;
- з умінь використовувати техніки казкотерапії й арт-терапії для активізації позитивного мислення у дітей молодшого шкільного віку;
- з особливостей розвитку позитивного мислення майбутнього учителя початкової школи;
- з умінь використовувати стратегії позитивного мислення у власній професійній діяльності.

2. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ ПОЗИТИВНОГО МИСЛЕННЯ

Тема 1. Теоретичні основи дослідження позитивного мислення у гуманітарних науках

Основні поняття: мислення, позитивне мислення, оптимізм, песимізм, рефлексія, саногенне мислення, успіх, невдача, життєвий стиль, життєва позиція.

1. Позитивні стратегії у класичній зарубіжній психології
2. Історія психології позитивного мислення
3. Предмет і завдання психології позитивного мислення
4. Міжпредметні та внутрішньопредметні взаємозв'язки психології позитивного мислення
5. Принципи й методи психології позитивного мислення
6. Зарубіжний досвід застосування стратегій позитивного мислення в освіті
7. Зарубіжний досвід застосування стратегій позитивного мислення в праці

Рекомендована література: основна: 2, 3, 5.
додаткова: 8, 10.

Тема 2. Психологічні аспекти дослідження позитивного мислення

Основні поняття: мислення, позитивне мислення, дивергентне мислення, творчість, креативність, емоції, вищі емоції, інтелектуальні емоції, особистість, самооцінка, діяльність, спілкування, альтруїзм.

1. Позитивне мислення як специфічний вид інтелектуальної діяльності людини
2. Взаємозв'язок позитивного мислення й творчості особистості
3. Взаємозв'язок позитивного мислення особистості та її емоційного розвитку
4. Взаємозв'язок позитивного мислення й особистісного розвитку індивідуума
5. Становлення позитивного мислення особистості в умовах її діяльності й міжособистісної взаємодії

Рекомендована література: основна: 1, 2, 3.
додаткова: 8, 10.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. АКТИВІЗАЦІЯ ПОЗИТИВНОГО МИСЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ НА РІЗНИХ ВІКОВИХ ЕТАПАХ

Тема 3. Вікові аспекти вивчення позитивного мислення особистості

Основні поняття: позитивне мислення, «Ситуація Ми», вікова криза, самосвідомість, соціальна ситуація «Я сам», особистість, самооцінка, стиль

сімейного виховання, пізнавальна мотивація, криза підліткового віку, характер, девіантна поведінка, делінквентна поведінка, професійна орієнтація, професійне самовизначення, професійна самореалізація.

1. Передумови розвитку позитивного мислення особистості у віці новонародженості й ранньому віці
2. Роль і місце позитивного мислення у психічному розвитку дитини дошкільного віку
3. Психологічні особливості розвитку позитивного мислення у молодшому шкільному віці
4. Особливості психічного розвитку підлітка та їх взаємозв'язок з позитивним мисленням.
5. Впровадження стратегій позитивного мислення у початковій і середній школі як засіб профілактики порушень психічного розвитку і поведінки учнів
6. Психологія позитивного мислення особистості юнацького віку
7. Роль і місце позитивного мислення у професійній орієнтації й професійному саморозвитку особистості юнацького віку

Рекомендована література: основна: 1, 3, 4.
додаткова: 6, 8.

Тема 4. Активізація позитивного мислення дітей молодшого шкільного віку засобами казкотерапії

Основні поняття: казкотерапія, казка, терапевтична казка, сценарій, казковий сценарій, життєвий сценарій, модель, казковий світ, ролі, правила, сюжет, методика «кататимної подорожі в казку», індивідуальна казкотерапія, групова казкотерапія.

1. Можливості й переваги використання казкотерапії для активізації позитивного мислення дітей молодшого шкільного віку
2. Основні підходи до терапевтичного аналізу казок. Схема і принципи психотерапевтичного аналізу казки.
3. Поняття про казкові сценарії. Казкові і життєві сценарії за Е.Берном. Модель казкового світу
4. Модель і алгоритми конструювання терапевтичної казки
5. Техніки казкотерапії та їх використання у роботі вчителя початкової школи
6. Формування позитивного мислення дітей засобами казкотерапії (подолання страхів, тривожності, агресії)

Рекомендована література: основна: 2, 3.
додаткова: 7, 10.

Тема 5. Активізація позитивного мислення дітей молодшого шкільного віку засобами арттерапії

Основні поняття: арттерапія, артпедагогіка, музикотерапія, ізотерапія, імаготерапія, лялькотерапія, емоції, страхи, тривожність, комунікація, особистість.

1. Історія і розвиток «терапії мистецтвом». Арттерапія і артпедагогіка.
2. Основні напрямки арттерапії: музикотерапія, імаготерапія, лялькотерапія, ізотерапія.
3. Використання арттерапії в роботі з дітьми. Основні види ізотерапевтичних занять з дітьми за О.А.Карабановою.
4. Етапи зображувальної діяльності дитини. Етапи ізотерапії (Киселева).
5. Методика ізотерапевтичної роботи з дітьми.
6. Використання ізотерапії для подолання страхів і тривожності у дітей за А.І.Захаровим. Корекція емоційної сфери дитини засобами рефлексивної музикотерапії. Організація арттерапевтичного заняття.
7. Оцінка ефективності проведеного арттерапевтичного заняття.

Рекомендована література: основна: 2, 3.
додаткова: 9, 10.

Тема 6. Активізація позитивного мислення в юнацькому і дорослому віці

Основні поняття: життєві цілі, життєві плани, життєвий стиль, суб'єктність, життєві установки, життєва транспектива, самооцінка, ситуація успіху, життєвий досвід, реконструювання життєвого світу.

1. Психологія життєвих цілей і планів у юнацькому і дорослому віці
2. Техніки «тайм-менеджменту» (ефективного управління власним часом) у юнацькому і дорослому віці
3. Формування суб'єктності особистості - мистецтва управління власним життям
4. Техніки формування позитивних установок і впевненості в собі в юнацькому і дорослому віці
5. Техніки символічної роботи з психотравмуючими ситуаціями минулого життєвого досвіду

Рекомендована література: основна: 1, 3, 5.
додаткова: 6, 8.

Тема 6. Техніки раціонально-емотивної терапії для активізації позитивного мислення особистості

Основні поняття: раціонально-емотивна терапія, інтелект, емоції, почуття, афекти, життєві установки, продуктивні установки, непродуктивні установки, когнітивно-біхевіоральний підхід, об'єктивні стимули, суб'єктивні стимули.

1. Раціонально-емотивна терапія як напрям психологічної практики
2. Основні види ірраціональних установок, які ускладнюють становлення позитивного мислення особистості
3. Техніки роботи з раціональними та ірраціональними судженнями особистості
4. Алгоритми використання раціонально-емотивної терапії для формування позитивного мислення особистості
5. Практичне застосування раціонально-емотивної терапії для формування позитивного мислення особистості

Рекомендована література: основна: 1, 4, 5.
додаткова: 8, 10.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усь ого	у тому числі			
		л	се м	с.р .	мк р
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психології позитивного мислення					
Тема 1. Теоретичні основи дослідження позитивного мислення у гуманітарних науках	9	2	2	5	
Тема 2. Психологічні аспекти дослідження позитивного мислення	11	4	2	5	
Разом за змістовим модулем 1	22	6	4	10	2
Змістовий модуль 2. Активізація позитивного мислення особистості на різних вікових етапах					
Тема 3. Вікові аспекти вивчення позитивного мислення особистості	10	2	2	6	
Тема 4. Активізація позитивного мислення дітей молодшого шкільного віку засобами казкотерапії	10	2	2	6	
Тема 5. Активізація позитивного мислення дітей молодшого шкільного віку засобами арттерапії	10	2	2	6	
Тема 6. Активізація позитивного мислення в юнацькому і дорослому віці	9	2	1	6	
Тема 7. Техніки раціонально-емотивної терапії для активізації позитивного мислення особистості	9	2	1	6	
Разом за змістовим модулем 2	50	10	8	30	2
Усього годин	72	16	12	40	4

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Позитивне мислення як міждисциплінарна наукова проблема	2
2	Роль і місце позитивного мислення у психічній діяльності особистості	2
3	Розвиток позитивного мислення особистості в молодшому шкільному віці	2
4	Казкотерапія у роботі вчителя початкової школи	2
5	Арттерапія у роботі вчителя початкової школи	2
6	Техніки активізації позитивного мислення вчителя початкової школи	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть балів	К-сть годин
1	Історичні аспекти вивчення проблеми позитивного мислення Розробити хронологічну таблицю дослідження феномена позитивного мислення у гуманітарних науках (філософії, соціології, педагогіці, психології)	10	5
2	Позитивне мислення як феномен психічного розвитку особистості Карта знань з теми. У карті знань відобразити графічно взаємозв'язки позитивного мислення з феноменами: - пізнавальної сфери психіки; - емоційно-вольової сфери психіки; - особистісного розвитку; - соціально-психологічними утвореннями	10	5
3	Творчий проект «Психодіагностика позитивного мислення особистості в онтогенезі» Скласти невелику авторську анкету для діагностики позитивного мислення 2-х людей різного віку та представити результати анкетування. Розробити авторські рекомендації для його учасників	10	6
4	Творчий проект «Можливості казкотерапії для активізації позитивного мислення дитини» Скласти терапевтичну казку для активізації позитивного мислення конкретної дитини за вибором студента	10	6
5	Творчий проект «Можливості арттерапії для активізації позитивного мислення дитини» Скласти план-конспект арттерапевтичного групового заняття для активізації позитивного мислення дітей молодшого шкільного віку. Реалізувати елементи розробленого заняття та представити його результати.	10	6
6	Творчий проект «Активізація позитивного мислення юнаків і дорослих» Скласти план-конспект тренінгового заняття для активізації позитивного мислення юнаків або дорослих людей за вибором студента. Реалізувати елементи розробленого заняття та представити його результати.	10	6
7	Творчий проект «Використання РЕТ для активізації позитивного мислення особистості» Розробити проект з використання 1-2 технік РЕТ для формування позитивного мислення особистості. Форма звітності: відео-звіт.	10	6

Усього:	70	40
----------------	-----------	-----------

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ПСИХОЛОГІЯ ПОЗИТИВНОГО МИСЛЕННЯ”

Разом: 72 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., самостійна робота – 40 год., МКР – 4 год.

Модулі	Змістовний модуль I.		Змістовний модуль II.				
Назва модуля	Теоретичні основи психології позитивного мислення		Активізація позитивного мислення особистості на різних вікових етапах				
К-сть балів	70		114				
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Теми лекцій	Теоретичні основи дослідження позитивного мислення у гуманітарних науках (1 бал)	Психологічні аспекти дослідження позитивного мислення (2 бали)	Вікові аспекти вивчення позитивного мислення особистості (1 бал)	Активізація позитивного мислення дітей молодшого шкільного віку засобами казкотерапії (1 бал)	Активізація позитивного мислення дітей молодшого шкільного віку засобами арттерапії (1 бал)	Активізація позитивного мислення в юнацькому і дорослому віці (1 бал)	Техніки раціонально-емоційної терапії для активізації позитивного мислення особистості (1 бал)
Теми семінарських занять	Позитивне мислення як міждисциплінарна наукова проблема (11 балів)	Роль і місце позитивного мислення у психічній діяльності людини (11 балів)	Розвиток позитивного мислення особистості в молодшому шкільному віці (11 балів)	Казкотерапія у роботі вчителя початкової школи (11 балів)	Арттерапія у роботі вчителя початкової школи (11 балів)	Техніки активізації позитивного мислення особистості вчителя початкової школи (11 балів)	
Самостійна робота	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	20 балів	
Види контролю	МКР (25 балів)		МКР (25 балів)				
Підсумковий контроль	ПМК						

Дисципліна з ПМК 184 бали (загальна к-сть 184, враховано: -30% балів за семін.заняття) $K=162 : 100 = 1,62$

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) **За логікою передачі і сприймання навчальної інформації**: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) **За ступенем самостійності мислення**: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) **За ступенем керування навчальною діяльністю**: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) **Методи стимулювання інтересу до навчання**: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю**: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

➤ **Методи письмового контролю**: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.

➤ **Методи самоконтролю**: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Поточне тестування та самостійна робота							
Форми роботи	Змістовий модуль 1 70 балів		Змістовий модуль 2 114 балів				
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7
Лекції	1	2	1	1	1	1	1
Семінарські заняття	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	
Самостійна робота	10	10	10	10	10	20	
МКР	25		25				

ВСЬОГО – 184 б.: 22 (-30%) = 162 бали К – 1,62 (162:100) РК – 1,62

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Лекції	8
2.	Семінарські заняття	66
3.	Модульні контрольні роботи (1,2,)	50
4.	Самостійна робота	70
6.	Підсумковий рейтинговий бал	184

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«достатньо»	E
69 – 74	«задовільно»	D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«дуже добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

10. Методичне забезпечення

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

11. Рекомендована література

Базова

1. Калошин В.Ф. Позитивне мислення як чинник професійного самовизначення молоді в умовах ПТНЗ / Калошин В.Ф. – К. : , 2012. – 114 с.^o
2. Калошин В.Ф. Позитивне мислення: практикум із формування / Калошин В.Ф. - Х.: Основа, 2014. - 144 с.^o
3. Крайг Г. Психологія розвитку / Г.Крайг, Д.Бокум. - СПб.: Питер, 2005 - 940 с.^o
4. Пезешкиан Н. Психосоматика и позитивная психотерапия / Пезешкиан Н. - М.: Институт позитивной психотерапии, Медицина, 2009. - 464 с.^o
5. Селигман Мартин Э. П. Новая позитивная психология: Научный взгляд на счастье и смысл жизни.- М.: Изд-во «София», 2006. — 368 с.^o

^o - література наявна на безкоштовних інтернет-порталах.

* - література наявна в інститутційному репозиторії Університету.

Допоміжна

6. Грінцова О.М. Проектування життєвого шляху особистості у кризовому суспільстві / Грінцова О.М. - Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. - 2014. - №11(13). С. 158-165.*
7. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д. Практикум по сказкотерапии / Зинкевич-Евстигнеева Т.Д. - СПб.: ООО «Речь», 2000. - 310с.^o
8. Ильин Е.П. Психология творчества, креативности, одаренности / Ильин Е.П. - СПб.: Питер, 2009. - 448 с.^o
9. Копытин А.И. Арттерапия детей и подростков / А.И.Копытин, Е.Е.Свистовская. - М.: Когито-центр, 2014. - 197 с.^o
10. Ром Р. Позитивная типология личности / Ром Р. - К.: Интернет Сервисез Интернэшнл Украина, 2010. - 196 с.^o

Робоча програма навчального курсу

"Психологія позитивного мислення"

Упорядник: Гріньова Ольга Михайлівна, кандидат психологічних наук,
доцент.

Б Психологія позитивного мислення. Програма навчальної дисципліни /
Укладач О.М.Гріньова. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015.
– 15 с.